

Wymagania edukacyjne dla klasy 5

WŚRÓD ZNAJOMYCH I PRZYJACIÓŁ

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Ortografia - pisownia wyrazów z „rz”, „ż”, „ch,” i „ó” - pisownia wyrazów z „rz” niewymiennym - pisownia „nie” z rzeczownikami - pisownia „nie” z przymiotnikami - pisownia „ó”, „u”, „rz”, „ż”, „ch” w zakończeniach wyrazów	- zna poznane w tym dziale reguły pisowni - zna zasadę sprawdzania pisowni wyrazów w słowniku ortograficznym	- poprawnie pisze dyktando, w którym występują wyrazy których pisownię ćwiczyliśmy na lekcji - wyszukuje wyraz w słowniku	- wyjaśnia pisownię podanego wyrazu zgodnie z poznaną regułą ortograficzną - odnajduje w tekście wyrazy, których pisownię wyjaśnia poznana reguła	- poprawnie pisze dyktando z wyrazami, których pisownię uzasadniają poznane zasady, ale których pisowni nie ćwiczyliśmy podczas lekcji	- pisze tekst swobodny z użyciem wyrazów z trudnością ortograficzną
Gramatyka - rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne) - odmiana rzeczownika - temat i końcówka fleksyjna rzeczownika - przymiotniki - stopniowanie przymiotników	- rozpoznaje rzeczownik i przymiotnik - wymienia rodzaje rzeczowników - wie, przez jakie kategorie odmienia się rzeczownik i przymiotnik - odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby - stopniuje przymiotnik regularnie	- odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje - rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika i przymiotnika - wie, czym różni się temat od końcówki rzeczownika - dobiera odpowiednią formę przymiotnika do rzeczownika - rozróżnia stopnie przymiotnika	- rozpoznaje przypadek podkreślonego rzeczownika i przymiotnika - dzieli na temat i końcówkę odmieniony rzeczownik - rozpoznaje i nazywa stopnie przymiotnika - prawidłowo stopniuje przymiotniki nieregularne i te, które stopniują się w sposób opisowy	- dzieląc odmieniony rzeczownik na temat i końcówkę, zauważa i wypisuje oboczności tematu - wymienia przymiotniki, które się nie stopniują	- używa poprawnie różnych form odmiennych części mowy, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika - stopniuje bezbłędnie przymiotniki

Zróźnicowanie języka Synonimy, antonimy, słownik wyrazów bliskoznacznych	- zna pojęcie synonim, antonim - podaje wyraz bliskoznaczny i przeciwny do prostego słowa	- wie, jak korzystać ze słownika synonimów - wypisuje synonimy do danego słowa z tekstu	- rozpoznaje błędy powtórzeniowe w tekście i zastępuje wyrazy synonimami, mając do dyspozycji bank słówek	- rozpoznaje błędy powtórzeniowe i zastępuje wyrazy synonimami, które sam podaje bądź wyszukuje w słowniku - podaje synonimy do trudnych słów (antagonista, harmonia itp.)	- wypowiadając się oraz pisząc stosuje zróźnicowane słownictwo, nie popełnia błędów powtórzeniowych
Odbiór tekstu liryka	- relacjonuje treść wiersza - nazywa swój nastrój po przeczytaniu tekstu - wskazuje wers i strofę (zwrotkę), refren, rym - wskazuje adresata i odbiorcę wiersza oraz bohaterów tekstu	- wyjaśnia termin apostrofa, uosobienie - określa nastrój wypowiedzi poetyckiej, wykorzystując podane słownictwo - odróżnia podmiot liryczny od autora tekstu - wyszukuje informacje na temat podmiotu lirycznego - wskazuje obrazy poetyckie	- nazywa przeżycia podmiotu lirycznego i odwołuje się do odpowiedniego fragmentu - zna zasady tworzenia apostrofy i wskazuje ją w wierszu, rozpoznaje uosobienie - wskazuje poznane w klasie 4 środki stylistyczne: epitet, metaforę, porównanie	- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu - uzasadnia własne rozumienie utworu - podczas interpretacji wiersza posługuje się poznanymi terminami dotyczącymi poezji - w imieniu podmiotu lirycznego tworzy dalszy ciąg wypowiedzi pasujący do treści omawianego utworu - rozpoznaje funkcje <i>apostrofy, uosobienia</i>	- tworzy własny przykład apostrofy, uosobienia - wyszukuje apostrofy we fragmentach różnych tekstów poetyckich
Odbiór tekstu epika	- czyta tekst ze zrozumieniem i opowiada go własnymi słowami - sporządza plan wydarzeń - odróżnia mit od opowiadania i baśni - odróżnia tekst publicystyczny od artystycznego - zna mit o stworzeniu	- wyszukuje informacje w tekście - wymienia elementy świata przedstawionego - wymienia i opisuje bohaterów - wskazuje adresata, odbiorcę tekstu - podaje cechy gatunkowe mitu, - charakteryzuje tekst publicystyczny	- określa temat i główną myśl tekstu - nazywa wrażenia, jakie wywarł na nim tekst - ocenia postępowanie bohatera, wskazując pozytywne i negatywne strony jego postępowania - potrafi wymienić cechy gatunkowe mitu,	- układa własną wersję początku i końca - charakteryzuje bohaterów tekstu - wyraża własną opinię o postaciach i wydarzeniach, argumentując - przeprowadza analizę porównawczą tekstów o stworzeniu świata – wskazując	- przygotowuje prezentację lub plakat na temat powstania świata według mitologii wybranych ludów

	świata, o Prometeuszu, Demeter i Korze, - zna fragment Biblii o stworzeniu świata		które występują w omawianym utworze - wskazuje cechy tekstu publicystycznego na podstawie danego artykułu	podobieństwa oraz różnice - konfrontuje własne doświadczenia z przeżyciami bohaterów	
Pisanie: artykuł do gazetki szkolnej opowiadanie	- gromadzi informacje potrzebne do napisania artykułu - zna pojęcie akapitu - zna opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem oraz elementem opisu jako formy wypowiedzi - pisze kilkuzdaniowe opowiadanie, które ma początek - pisze prostymi zdaniami, czytelnie	- tworzy plan pracy, gromadzi słownictwo potrzebne do opisanie zjawiska - tworzy plan opowiadania odtwórczego i twórczego, w tym z dialogiem - pisze krótkie opowiadanie z początkiem, rozwinięciem i zakończeniem - układa logicznie wydarzenia	- pisze artykuł, opisując wydarzenie w sposób logiczny i uporządkowany - pisze spójne opowiadanie, w którym pojawia się dialog i elementy opisu	- pisząc tekst pamięta o wszystkich charakterystycznych elementach artykułu - stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity - pisze opowiadanie z dialogiem i elementem opisu o właściwej kompozycji i układzie graficznym - dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	- pisząc tekst publicystyczny stosuje bogate słownictwo - wyszukuje ciekawy temat na artykuł szkolnej gazetki - pisząc opowiadanie stosuje różne elementy twórcze

GDZIE STOPY NASZE

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Ortografia - pisownia „nie” z liczebnikami - pisownia „nie” z czasownikami - pisownia ruchomych części trybu	- zna poznane w tym dziale reguły pisowni - zna zasadę sprawdzania pisowni wyrazów w słowniku ortograficznym	- poprawnie pisze dyktando, w którym występują wyrazy których pisownię ćwiczyliśmy na lekcji - wyszukuje wyraz w słowniku	- wyjaśnia pisownię podanego wyrazu zgodnie z poznaną regułą ortograficzną - odnajduje w tekście wyrazy, których pisownię wyjaśnia	- poprawnie pisze dyktando z wyrazami, których pisownię uzasadniają poznane zasady, ale których pisowni nie ćwiczyliśmy podczas	- pisze tekst swobodny z użyciem wyrazów z trudnością ortograficzną

przypuszczającego (- bym, -byś, -by itp.) - pisownia „nie” z przysłówkami			poznana reguła	lekcji	
Gramatyka - liczebnik - czasownik - tryby czasownika - czasowniki dokonane i niedokonane - przysłówek - zaimki i ich odmiana - przyimek	- zna pytania, na które odpowiada liczebnik, czasownik, przysłówek - wie, co to jest zaimek, przyimek – podaje ich funkcje - rozpoznaje czasownik i wyszukuje go w tekście - odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy - wymienia tryby czasownika - rozumie, czym różnią się czasowniki dokonane od niedokonanych - podaje rodzaje liczebnika (główne, porządkowe)	- odróżnia liczebniki główne i porządkowe - wskazuje części mowy określane przez liczebniki - wie, że liczebnik ma rodzaje - dostrzega różnicę między formą osobową a nieosobową czasownika - wskazuje czasowniki wyrażające czynności zakończone i niezakończone - odmienia czasownik w trybie przypuszczającym - wyszukuje w tekście przysłówki - rozpoznaje zaimek - ma świadomość, że o formie rzeczownika decydują przyimki	- odmienia liczebniki i stosuje w wypowiedziach ich poprawne formy - od czasowników tworzy formy zakończone na „no”, „to” - tworzy wybrany tryb czasownika - odmienia czasownik w trybie rozkazującym - tworzy związek czasownika z przysłówkiem - wie, w jakim celu stosuje się zaimek, i umiejętnie wykorzystuje tę wiedzę w praktyce - tworzy wyrażenia przyimkowe - odróżnia przysłówek od wyrażenia przyimkowego	- bezbłędnie określa formy liczebnika i czasownika - ma świadomość, że niektóre czasowniki nie mogą występować we wszystkich trybach - tworzy czasowniki dokonane i niedokonane - bezbłędnie identyfikuje tryb czasownika - rozpoznaje rodzaje zaimków - wie, które zaimki są odmienne - zna zasady stosowania dłuższych i krótszych form zaimków - opisuje położenie obiektu, stosując wyrażenia przyimkowe	- używa poprawnie różnych form odmiennych części mowy, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika - tworzy poprawne formy przysłówka od przymiotnika - stosuje w tekście poprawne formy zaimków - opisuje położenie obiektu, stosując wyrażenia przyimkowe
Czytanie utworów literackich - liryka	- relacjonuje treść wiersza - nazywa swój nastrój po przeczytaniu tekstu - wskazuje wers i strofę (zwrotkę), refren, rym - wskazuje adresata i odbiorcę wiersza oraz	- wymienia poznane środki poetyckie, definiuje porównanie - określa nastrój wypowiedzi poetyckiej, wykorzystując podane słownictwo - odróżnia podmiot	- nazywa przeżycia podmiotu lirycznego i odwołuje się do odpowiedniego fragmentu - wskazuje poznane środki stylistyczne: epitet, metaforę,	- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu - uzasadnia własne rozumienie utworu - podczas interpretacji wiersza posługuje się poznanymi terminami dotyczącymi poezji	- tworzy własne przykłady poznanych środków stylistycznych

	bohaterów tekstu	liryczny od autora tekstu - wyszukuje informacje na temat podmiotu lirycznego - wskazuje obrazy poetyckie	porównanie, apostrofę, uosobienie	- rozpoznaje funkcje poznanych środków stylistycznych	
Utwory epickie i popularnonaukowe	- wie, czym jest tekst popularnonaukowy - rozpoznaje słownictwo związane z prasą - czyta tekst ze zrozumieniem i opowiada go własnymi słowami - sporządza plan wydarzeń - zna mit o Odyseuszu oraz Heraklesie	- wyszukuje informacje w tekście - wymienia elementy świata przedstawionego - wymienia i opisuje bohaterów - wymienia odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, itp. - wymienia cechy mitu - wymienia cechy tekstu popularnonaukowego - odróżnia tekst popularnonaukowy od literackiego	- określa temat i główną myśl tekstu - nazywa wrażenia, jakie wywarł na nim tekst - ocenia postępowanie bohatera, wskazując pozytywne i negatywne strony jego postępowania - potrafi wymienić cechy gatunkowe mitu, które występują w omawianym utworze - rozpoznaje puentę - nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy - nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa - rozpoznaje mniej ważne informacje w utworze - rozpoznaje fakty i opinie	- charakteryzuje bohaterów tekstu - wyraża własną opinię o postaciach i wydarzeniach, argumentując - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do mitu, przypowieści, opowiadania, powieści - uzasadnia przynależność utworu do odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, fantasy, itp. - rozpoznaje punkt kulminacyjny - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi - dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej	- rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, puentę, punkt kulminacyjny, i wyjaśnia ich funkcje - charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych - określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób
Komunikacja językowa i kultura	- analizuje sytuację ukazaną na planszy	- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków	- rozpoznaje sytuację komunikacyjną i	- wymienia sytuacje ułatwiające i	- tworzy zasady właściwego

języka	- wskazuje zasady bezpiecznego poruszania się po szlakach	komunikowania się (np. gest, mimika, postawa ciała) - wskazuje elementy pomagające w skutecznej komunikacji oraz takie, które ją zaburzają	rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi	utrudniające komunikację interpersonalną - rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady	zachowania się w różnych sytuacjach - porównuje sytuację przedstawioną na planszy z własnymi doświadczeniami
Zróżnicowanie języka - słownik poprawnej polszczyzny	- analizuje sytuację przedstawioną na rysunkach - udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem	- zna zasady korzystania ze słownika poprawnej polszczyzny - korzysta ze słownika w celu znalezienia poprawnej formy wyrazu	- omawia budowę hasła słownikowego	- tworzy tekst, wykorzystując słownik poprawnej polszczyzny	- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów
Tworzenie wypowiedzi - pamiętnik i dziennik - list oficjalny	- podejmuje próbę napisania pamiętnika i dziennika - odróżnia pamiętnik od dziennika - wymienia, w jakich sytuacjach pisze się list oficjalny - określa nadawcę, adresata, temat i cel listu oficjalnego	- pisząc dziennik, pamiętnik stosuje narrację pierwszoosobową, ale opisuje wydarzenia bez głębszej refleksji - analizuje graficzne rozmieszczenie tekstu - gromadzi słownictwo potrzebne do napisania listu oficjalnego - podejmuje próbę napisania listu oficjalnego na podstawie planu	- redaguje fragment dziennika uczestnika prawdziwej lub wymyślonej wyprawy opisując wydarzenia z osobistym komentarzem - stosuje pierwszoosobową narrację; dba o logiczną strukturę tekstu - redaguje krótki, ale spójny list oficjalny na wybrany temat, stosując odpowiedni układ graficzny	- poprawnie i ciekawie relacjonuje wydarzenia z zachowaniem cech pamiętnika, dziennika - pisząc kartkę z pamiętnika wyraża uczucia i przemyślenia w sposób zrozumiały i trafny; - porównuje list oficjalny z prywatnym - pisze poprawnie list oficjalny, pamiętając o specyficznym słownictwie, nie popełnia błędów stylistycznych	- pisząc pamiętnik i dziennik twórczo i oryginalnie przedstawia wydarzenia, wczuwając się w różne role (bohater wybranego mitu, bohater historyczny) - pisząc pamiętnik i dziennik wprowadza elementy refleksji, emocji; doskonale przestrzega cech gatunku

ŚWIAT LUDZKICH SPRAW

Zagadnienia	Wymagania konieczne	Wymagania podstawowe	Wymagania na ocenę	Wymagania na ocenę	Wymagania na ocenę
-------------	---------------------	----------------------	--------------------	--------------------	--------------------

	(ocena dopuszczająca)	(ocena dostateczna)	dobłą	bardzo dobrą	celującą
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Ortografia - pisownia wyrazów z „rz”, „ż”, „ch” i „h”	- rozumie inne niż dotychczas poznane reguły pisowni „rz”, „ż”, „ch”, „h”	- wskazuje w tekstach, na ilustracjach wyrazy dotyczące omawianej zasady i układa z nimi zdania - zna zasady pisowni wyrazów z ch, h, rz, ż - poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy	- pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni	- układa tekst dyktanda z wyrazami dotyczącymi omawianej zasady - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni - poprawnie zapisuje wyrazy z „rz”, „ż”, „ch”, „h” niewymiennymi	- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego - pisze tekst swobodny z użyciem wyrazów z trudnością ortograficzną
Gramatyka Składnia - podział wypowiedzi - zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte - współrzędne i podrzędne połączenia wyrazowe - grupa podmiotu i grupa orzeczenia - wykres zdania pojedynczego - przydawka - okolicznik - dopełnienie	- dostrzega różne rodzaje wypowiedzi - układa krótkie zdanie z rozsypanki wyrazowej - rozpoznaje orzeczenie i podmiot w zdaniu - rozumie zasady przedstawiania zdania za pomocą wykresu - podaje kilka określeń do zaproponowanego rzeczownika oraz czasownika - rozumie określenie: grupa podmiotu i grupa orzeczenia - rozwija zdanie - rozumie pojęcie: podrzędny/nadrzędny - zadaje pytania do wyrazów w zdaniu - dopasowuje pytania	- nazywa wypowiedzenia - tworzy zdania pojedyncze, złożone i równoważniki zdania - wskazuje wyrazy podrzędne i nadrzędne - rozumie pojęcia: związek główny w zdaniu/związki poboczne - dzieli zdanie na grupę podmiotu i orzeczenia - zna pytania, na które odpowiadają części zdania i wie, jaką częścią mowy najczęściej są wyrażone - rysuje wykres krótkiego zdania pojedynczego	- rozpoznaje poznane rodzaje zdań - przekształca różne rodzaje wypowiedzi: np. równoważnik zdania w zdanie - dostrzega funkcję określeń w zdaniu - odróżnia wyrazy określające od określanych - wskazuje w zdaniu związek główny - rozwija zdanie, dodając określoną część zdania (np. okolicznik) - rysuje wykres zdania pojedynczego, nazywając poznane części zdania	- wyszukuje w zdaniu określoną część zdania (np. okolicznik) - pamięta o poprawnej interpunkcji - bezbłędnie posługuje się poznanymi na lekcji terminami - dopasowuje schemat do zdania - samodzielnie rysuje wykres zdania pojedynczego, nazywając części zdania oraz części mowy jakimi są wyrażone - redaguje opis z określoną liczbą przydawek	- rysuje komiks, używając w wypowiedziach bohaterów różnych rodzajów wypowiedzi - wskazuje w wypowiedzeniach szeregi - układa zdania do wykresów

	do konkretnej części zdania				
Czytanie utworów literackich - liryka	- relacjonuje treść wiersza - nazywa swój nastrój po przeczytaniu tekstu - wskazuje wers i strofę (zwrotkę), refren, rym - wskazuje adresata i odbiorcę wiersza oraz bohaterów tekstu	- wymienia poznane środki poetyckie, definiuje zdrobnienie - określa nastrój wypowiedzi poetyckiej, wykorzystując podane słownictwo - odróżnia podmiot liryczny od autora tekstu - wyszukuje informacje na temat podmiotu lirycznego - wskazuje obrazy poetyckie - wskazuje rymy w wierszu - rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź	- nazywa przeżycia podmiotu lirycznego i odwołuje się do odpowiedniego fragmentu - potrafi opisać sytuację, w której znalazł się podmiot liryczny - wskazuje poznane środki stylistyczne oraz zdrobnienie - wie, jak sprawdzić, czy wiersz jest rytmiczny	- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu - wykorzystuje własne doświadczenia w interpretacji wiersza - uzasadnia własne rozumienie utworu - podczas interpretacji wiersza posługuje się poznanymi terminami dotyczącymi poezji - rozpoznaje funkcje poznanych środków stylistycznych - dostrzega znaczącą rolę rytmu w tańcu i piosence	- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu - tworzy własne przykłady zdrobnień, wyrazów - tworzy krótki utwór poetycki opisujący nastrój w określonej sytuacji - tworzy własną kołysankę, wykorzystując wiedzę o rytmie w tekście lirycznym
Czytanie utworów literackich: utwory epickie i popularnonaukowe	- wie, czym jest tekst popularnonaukowy - rozpoznaje słownictwo związane z prasą - czyta tekst ze zrozumieniem i opowiada go własnymi słowami - sporządza plan wydarzeń - zna mit o Syzyfie oraz o puszce Pandory - zna treść wybranej przypowieści	- określa temat i główną myśl tekstu - wyszukuje informacje w tekście - wymienia i opisuje elementy świata przedstawionego - wymienia i opisuje bohaterów, dzieląc ich na realistycznych i fantastycznych - wymienia cechy mitu - definiuje przypowieść - wymienia cechy tekstu popularnonaukowego	- nazywa wrażenia, jakie wywarł na nim tekst - ocenia postępowanie bohatera, wskazując pozytywne i negatywne strony jego postępowania - potrafi wymienić cechy gatunkowe mitu, które występują w omawianym utworze - rozpoznaje puentę i punkt kulminacyjny - nazywa rodzaj bohatera: główny i	- charakteryzuje bohaterów tekstu - wyraża własną opinię o postaciach i wydarzeniach, argumentując - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do mitu, przypowieści, opowiadania, powieści - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi - dowodzi, że	- przygotowuje dla koleżanek i kolegów konkurs mitologiczny - wyjaśnia ukryty sens przypowieści - tworzy prezentacje o różnych mitologiach świata

		- odróżnia tekst popularnonaukowy od literackiego - rozumie pojęcia: fabuła, akcja, wątek główny, poboczny	- drugoplanowy - nazywa rodzaj narracji, - rozpoznaje mniej ważne informacje w utworze - rozpoznaje fakty i opinie - różnicuje mit, opowiadanie, przypowieść	- omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej - podaje przykłady mitów, w których zostały poruszone określone tematy	
Odbiór tekstów kultury - komiks - plakat	- odpowiada na pytania dotyczące treści fragmentu komiksu - zna pojęcie komiksu - odróżnia utwór pisany prozą od komiksu - krótko opowiada, o czym jest komiks - wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie - przedstawia treść plakatów, wskazuje elementy graficzne	- odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu - opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie - rozróżnia i wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w komiksie - wymienia charakterystyczne cechy komiksu - wyszukuje w komiksie określone informacji - przedstawia bohatera komiksu - określa cel i adresata plakatów	- prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej - wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów, narratora, zapisy odgłosów - opisuje bohaterów - ocenia bohaterów literackich i zdarzenia - odczytuje emocje bohaterów komiksu - wypowiada się na temat celowości tworzenia plakatów społecznych i poruszanej w nich tematyki	- uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie - określa relacje łączące bohaterów komiksu - uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do komiksu - porównuje doświadczenia bohaterów komiksu z własnymi - charakteryzuje komiks jako tekst kultury - tworzy plakat o tematyce społecznej	- określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób - tworzy według własnego pomysłu komiks z poznanymi bohaterami - wypowiada się na temat symboliki plakatu (kolor, znak zakazu itp.) - wyszukuje plakat podejmujący jakąś ważną tematykę społeczną i wypowiada się na temat myśli, jaką wyraża
Tworzenie wypowiedzi - streszczenie - instrukcja - opis miejsca	- opowiada, o czym jest tekst, który zamierza streścić - układa jedno zdanie dotyczące treści opowiadania	- określa temat tekstu, który zamierza streścić - zna zasady pisania streszczenia - zna zasady pisania instrukcji	- ustala najważniejsze informacje w przeczytanim tekście - tworzy plan wydarzeń do fragmentu tekstu - tworzy instrukcję	- pisze streszczenie, dbając o poprawność ortograficzną oraz interpunkcyjną - tworzy instrukcję, pamiętając o	- pisząc streszczenie, nie pomija żadnej najważniejszej informacji i dba o poprawność stylistyczną.

	- wyjaśnia, czym jest instrukcja - opowiada o miejscu, w którym lubi spędzać czas	- opisuje wybrane miejsce w kilku zdaniach, wymieniając najważniejsze elementy przestrzeni	obrazkową - opisuje wybrane miejsce w kilku zdaniach według schematu	poprawności językowej - opisuje miejsce stosując akapity oraz trójdzielność budowy; opisuje poszczególne elementy i rozmieszcza je w przestrzeni	- tworzy instrukcję fantastyczną - opisując miejsce stosuje bogate słownictwo, opis jest plastyczny i oddziałuje na różne zmysły
--	--	--	---	---	---

TWÓRCA I DZIEŁO

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Ortografia - cytowanie	- relacjonuje treść komiksu - zauważa różne sposoby zapisu	- poprawnie odmienia rzeczownik „cudzysłów”	- posługuje się pojęciem „cytowanie” i potrafi cytować	- uzupełnia tekst, stosując zasady obowiązujące podczas cytowania	- tworzy tekst na temat dowolnego wydarzenia kulturalnego, w którym poprawnie stosuje zasady cytowania
Gramatyka Fonetyka - rodzaje głosek - wymowa a zapis wyrazów - poprawna i staranna wymowa wyrazów - akcent	- rozróżnia głoski, litery, spółgłoski, samogłoski - poprawnie czyta wyrazy zamieszczone na ilustracji	- obserwuje i ocenia problem językowy na przykładzie scenek rysunkowych - dostrzega różnicę między staranną a potoczną wymową wyrazów - sprawdza w słowniku poprawnej polszczyzny sposób wymawiania wyrazów	- dostrzega różnicę między sposobem artykulacji głosek - dostrzega różnicę między zapisem a wymową głosek - zna zasady wymawiania polskich głosek - omawia zasady akcentowania wyrazów w języku polskim	- rozpoznaje głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde, miękkie - wskazuje cechy języka mówionego i pisanego - stosuje w praktyce reguły akcentowania wyrazów	- tworzy pary głosek - bezbłędnie uzupełnia tekst dyktanda - wyszukuje i prezentuje rówieśnikom łamańce językowe (może to być forma konkursu)
Czytanie utworów literackich - liryka	- relacjonuje treść wiersza - nazywa swój nastrój	- wymienia poznane środki poetyckie oraz ożywienie	- nazywa przeżycia podmiotu lirycznego i odwołuje się do	- wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu - wykorzystuje własne	- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu

	po przeczytaniu tekstu - wskazuje wers i strofę (zwrotkę), refren, rym - wskazuje adresata i odbiorcę wiersza oraz bohaterów tekstu - definiuje ożywienie	- określa nastrój wypowiedzi poetyckiej, wykorzystując podane słownictwo - odróżnia podmiot liryczny od autora tekstu - wyszukuje informacje na temat podmiotu lirycznego - wskazuje obrazy poetyckie - wskazuje rymy w wierszu - rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź	odpowiedniego fragmentu - potrafi opisać sytuację, w której znalazł się podmiot liryczny - wskazuje poznane środki stylistyczne, w tym ożywienie - wie, jak sprawdzić, czy wiersz jest rytmiczny	doświadczenia w interpretacji wiersza - uzasadnia własne rozumienie utworu - podczas interpretacji wiersza posługuje się poznanymi terminami dotyczącymi poezji - rozpoznaje funkcje poznanych środków stylistycznych, w tym ożywienia - dostrzega znaczącą rolę rytmu tekstu poetyckiego	- tworzy własny wiersz, w którym występuje ożywienie, wykorzystując wiedzę o rytmie w tekście lirycznym
Utwory epickie i popularnonaukowe	- wie, czym jest tekst popularnonaukowy - rozpoznaje słownictwo związane z prasą - czyta tekst ze zrozumieniem i opowiada go własnymi słowami	- określa temat i główną myśl tekstu - wyszukuje informacje w tekście - wymienia i opisuje elementy świata przedstawionego - wymienia i opisuje bohaterów, dzieląc ich na realistycznych i fantastycznych - wymienia cechy noweli - odróżnia tekst popularnonaukowy od literackiego - rozumie pojęcia: fabuła, akcja, wątek główny, poboczny	- nazywa wrażenia, jakie wywarł na nim tekst - ocenia postępowanie bohatera, wskazując pozytywne i negatywne strony jego postępowania - potrafi wymienić cechy gatunkowe noweli - rozpoznaje puentę i punkt kulminacyjny - nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy - nazywa rodzaj narracji, - rozpoznaje fakty i opinie - różnicuje mit,	- charakteryzuje bohaterów tekstu - wyraża własną opinię o postaciach i wydarzeniach, argumentując - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do noweli - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi - dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej	- przygotowuje dla koleżanek i kolegów konkurs mitologiczny - wyjaśnia ukryty sens przypowieści

			opowiadanie, przypowieść, nowelę		
Odbiór tekstów kultury – spektakl teatralny, koncert, kino, program telewizyjny i radiowy	- rozpoznaje słownictwo związane z teatrem - odróżnia spektakl teatralny od programu radiowego, telewizyjnego, koncertu i kina - wie, kto to jest widz i aktor - wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, muzyka - wymienia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, takie jak: gra aktorska, muzyka - wie, co to jest adaptacja utworu literackiego - zna zasady zachowania się w kinie, na koncercie czy w teatrze	- przedstawia własne rozumienie spektaklu, filmu, muzyki - wskazuje cechy tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki - wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, takie jak: reżyseria, rekwizyty - wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego: reżyseria - wskazuje charakterystyczne cechy przekazów audiowizualnych – filmu - wskazuje elementy plakatu teatralnego - potrafi zachować się w kinie, na koncercie czy w teatrze.	- rozumie właściwości tekstów kultury przynależnych do: teatru, filmu, muzyki, - wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny – charakteryzacja, - wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego – ujęcie, - wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu informacyjnego - wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją - zestawia treści tekstów kultury z własnym doświadczeniem - wypowiada się na temat filmu, koncertu, spektaklu	- w ciekawy sposób opowiada o wydarzeniach - wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu - przedstawia morał płynący z przedstawienia - opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem - planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy i rekwizyty do przedstawienia.	- pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny - pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia - wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego - wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze - przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnego mitu.
Tworzenie wypowiedzi - zaproszenie - ogłoszenie - wywiad	- wyjaśnia, w jakim celu tworzy się zaproszenia i ogłoszenia - analizuje te formy użytkowe - wyciąga wnioski, dotyczące tego, jakie	- pisze zaproszenie/ogłoszenie według gotowej instrukcji, uzupełniając kluczowe informacje - układa pytania do wywiadu z wybraną osobą	- pisze zaproszenie pamiętając o podstawowych informacjach, jakie powinno zawierać - stosuje odpowiednie formy grzecznościowe w zaproszeniu	- pisze zaproszenie dostosowując styl do adresata (zaproszenie dla kolego/dorosłego członka rodziny) - odpowiednia rozmieszcza wszystkie elementy w przestrzeni	- pisze oryginalne zaproszenie, zachęcając do uczestnictwa w wydarzeniu - pisze ciekawe i wyczerpujące ogłoszenie, stosując bogate słownictwo

	elementy powinno zawierać zaproszenie/ogłoszenie - wie, co to jest wywiad - zna zasady zapisu wywiadu		- przeprowadza wywiad	- dba o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną - zapisuje wywiad z wybraną osobą, tworząc adekwatne i ciekawe pytania	- inscenizuje przeprowadzenie wywiadu z bohaterem wybranego mitu
--	---	--	-----------------------	---	--

LEKTURY UWZGLĘDNIONE W ROZKŁADZIE MATERIAŁU W KLASIE 5

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Bolesław Prus „Katarzynka”	- relacjonuje treść lektury - ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcie: „nowela”	- charakteryzuje bohaterów - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	- określa problematykę utworu - wskazuje wartości ważne dla bohaterów - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego	- konfrontuje problematykę poruszoną w noweli z własnymi doświadczeniami - tworzy reklamę książki	- opracowuje w grupie plakat poświęcony Bolesławowi Prusowi
Henryk Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”	- wypowiada się na temat autora lektury - relacjonuje jej treść - pokazuje na mapie charakterystyczne elementy miejsca akcji - ustala kolejność	- wskazuje wątek główny i poboczny - charakteryzuje bohaterów- rozróżnia elementy fantastyczne i prawdopodobne - wskazuje rodzaj	- określa problematykę utworu; wskazuje w nim cechy powieści przygodowej - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	- wyraża własny sąd o zdarzeniach i bohaterach - konfrontuje problematykę poruszoną w powieści do własnych	- przedstawia tło historyczne powieści - wskazuje elementy zgodne i niezgodne z prawdą historyczną - przygotowuje prezentację

	zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcie: „powieść podróżniczo-przygodowa”	narracji - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie - gromadzi informacje na temat Afryki	- wskazuje wartości ważne dla bohaterów - tworzy numer gazetki poświęconej przygodom dzieci	doświadczeń	multimedialną na temat Henryka Sienkiewicza - wypowiada się na temat ekranizacji powieści
Ferenc Molnár „Chłopcy z Placu Broni”	- relacjonuje treść lektury - ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego	- charakteryzuje bohaterów - wskazuje rodzaj narracji - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie	- określa problematykę utworu - nazywa wrażenia po lekturze tekstu - wskazuje wartości ważne dla bohaterów i opowiada o swoich wartościach	- wyraża własny sąd o zdarzeniach i ocenia zachowanie bohaterów - konfrontuje problematykę poruszoną w powieści do własnych doświadczeń	- przygotowuje prezentację na temat miejsca, w którym toczy się akcja lektury - wypowiada się na temat ekranizacji powieści
Rick Riordan „Percy Jackson i bogowie olimpijscy. Złodziej pioruna”	- relacjonuje treść lektury - zna głównego bohatera książki (Percy Jackson). - wie, że akcja dotyczy bogów greckich we współczesnym świecie. - omawia elementy świata przedstawionego - ustala kolejność zdarzeń - wyjaśnia pojęcie „powieść przygodowa z elementami mitologicznymi”	- charakteryzuje bohaterów - wskazuje rodzaj narracji - dokładnie charakteryzuje głównego bohatera - charakteryzuje wątek główny i wątki poboczne - potrafi w prosty sposób streścić fabułę	- dobrze zna treść książki i potrafi szczegółowo streścić najważniejsze wydarzenia - zna imiona kilku bogów i potworów oraz wie, jakie mają znaczenie - umie wskazać motyw przyjaźni i odwagi w książce	- potrafi wskazać wszystkie najważniejsze postacie mitologiczne i ich rolę w książce - rozumie, że książka łączy współczesność z mitologią grecką - umie wskazać morał książki oraz opisać, czego uczy historia Percy’ego - potrafi rozpoznać i wyjaśnić elementy mitologiczne pojawiające się w książce (np. znaczenie Pioruna Zeusa, rola bogów olimpijskich, herosi)	- umie analizować postacie pod względem charakteru, motywacji i zmian, jakie w nich zachodzą - umie wskazać różnice i podobieństwa między „prawdziwą” mitologią grecką a jej wersją w książce - potrafi samodzielnie podać przykłady motywów mitologicznych obecnych w innych książkach lub filmach - umie wskazać i omówić przesłanie książki (np. lojalność, przyjaźń, odwaga, poszukiwanie tożsamości)
Frances Hodgson	- relacjonuje treść lektury	- wyjaśnia, na czym polega tajemniczość	- określa problematykę utworu; wypowiada się	- wyraża własny sąd o zdarzeniach i	- wypowiada się na temat ekranizacji

Burnett, „Tajemniczy ogród”	- ustala kolejność zdarzeń - omawia elementy świata przedstawionego - wyjaśnia pojęcie: „powieść obyczajowa”	powieści - charakteryzuje bohaterów - wskazuje rodzaj narracji, wątek główny, poboczny - nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie - wykonuje projekt okładki książki fantastyczne i prawdopodobne	na temat relacji rodzinnych w powieści - redaguje opis miejsca akcji - wskazuje sytuacje wpływające na przemianę bohaterów - wskazuje ważne dla nich wartości - nazywa wrażenia po lekturze tekstu	bohaterach - konfrontuje problematykę poruszoną w powieści z własnymi doświadczeniami - tworzy reklamę książki	utworu
Jan Parandowski „Mitologia”	- uczeń zna ogólnie tematykę „Mitologii” Parandowskiego. - potrafi wymienić przynajmniej kilku najważniejszych bogów greckich lub rzymskich. - wie, czym jest mit. - na ogólną treść kilku mitów, np. o Prometeuszu, Dedalu i Ikarze, Syzyfie.	- uczeń zna podstawowe postacie mitologiczne i ich funkcje (np. Zeus – władca bogów, Hera – bogini małżeństwa). - potrafi opowiedzieć kilka znanych mitów, np. o Prometeuszu, Heraklesie, Orfeuszu i Eurydyce. - rozpoznaje i wyjaśnia pojęcia związane z mitologią: heros, mit, Olimp. - potrafi wskazać główne wartości i przesłania niektórych mitów.	- uczeń dobrze zna treść większości mitów omawianych w książce. - umie scharakteryzować najważniejsze postacie mitologiczne, zarówno bogów, jak i herosów. - potrafi podać przykłady mitów, które tłumaczą zjawiska przyrody lub uczyć pewnych wartości. - rozumie wpływ mitologii na kulturę, sztukę i język (np. zna związki frazeologiczne pochodzące z mitologii).	- uczeń bardzo dobrze zna treść „Mitologii”. - umie opowiedzieć szczegółowo wybrane mity i wskazać ich przesłanie. - potrafi porównać wybrane postacie mitologiczne pod względem cech charakteru i losów. - zna liczne związki frazeologiczne pochodzące z mitologii (np. „puszka Pandory”, „syzyfowa praca”, „nić Ariadny”). - rozumie znaczenie mitologii dla literatury, sztuki i kultury europejskiej.	- uczeń zna i potrafi szczegółowo omówić niemal wszystkie mity zawarte w „Mitologii”. - umie trafnie analizować i interpretować mity w szerszym kontekście kulturowym. - potrafi podać wiele przykładów współczesnych odwołań do mitologii w literaturze, filmie, sztuce. - samodzielnie poszukuje dodatkowych informacji o mitologii greckiej i rzymskiej.